

Rekenkamer Ommen

Jaarverslag 2024

&

Onderzoeksprogramma 2025

Rekenkamer Ommen 26 maart 2025

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. Werkzaamheden van de Rekenkamer in 2024	4
2.1 Onderzoek naar de aanpak van ondermijning door de gemeente Ommen	
2.2 Onderzoek naar vitale kernen	
2.3 Rekenkamerbrief artikel 213a	
2.4 Procesoverzicht	
3. Overzicht kosten 2024.....	5
4. Onderzoeksprogramma en begroting 2025	6

REKENKAMER OMMEN JAARVERSLAG 2024

1. Inleiding

De Rekenkamer Ommen ondersteunt de gemeenteraad in haar kaderstellende en controlerende taken. De Rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur.

In de praktijk doet de Rekenkamer onderzoek naar (een van) deze 3 thema's aan de hand van de volgende vragen:

1. Heeft het gemeentebestuur (college en raad) bereikt wat ze wilde bereiken?
2. Heeft het gemeentebestuur gedaan wat het zou doen?
3. Heeft dit gekost wat het mocht kosten en zijn daarbij de (vastgelegde) regels en afspraken nageleefd?

De Rekenkamer kan dus kijken naar

- de manier waarop het beleid is voorbereid en geformuleerd,
- de manier waarop het is uitgevoerd,
- de aansluiting tussen beleid en uitvoering: is de uitvoering in lijn met wat het bestuur zich had voorgenomen en wordt dit alles gerealiseerd binnen de geraamde kosten,
- de ambities of deze realistisch zijn gelet op de 'spankracht' van de uitvoering,
- het lerend vermogen van het bestuur: evalueert het bestuur en trekt het bestuur lessen en neemt het op basis daarvan adequate maatregelen.

De gemeenteraad van Ommen heeft een Rekenkamer, die bestaat uit drie leden. Een Rekenkamer is een belangrijk instrument voor de raad om zich een oordeel te vormen over de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde beleid. Goede controle en toezicht van de gemeenteraad op het bestuur en de beleidsuitvoering door burgemeester en wethouders is een essentieel onderdeel van het democratisch functioneren van een gemeente. Met de uit de onderzoeken getrokken conclusies en hierop gebaseerde aanbevelingen voor verbeteringen, heeft de gemeenteraad een instrument – naast andere – om zijn controlerende taak tegenover het college van burgemeester en wethouders adequaat uit te oefenen.

De onafhankelijkheid van de Rekenkamer geeft dat zij zelfstandig haar onderzoeksagenda, werkwijze, vormgeving en presentatie van haar bevindingen bepaalt. Voor de leden van de Rekenkamer betekent die onafhankelijkheid en de positionering van de Rekenkamer ten opzichte van de raad dat een goed bestuurlijk gevoel en inlevingsvermogen in de positie van de raad en het college van burgemeester en wethouders vereist is. Op die manier kan elk bestuursorgaan zijn eigen specifieke rol in het openbaar bestuur adequaat vervullen.

De leden van de Rekenkamer in 2024 zijn:

Ronald Paping, voorzitter, Ilja Jacobs, lid en Paul Hartholt, lid.

De Rekenkamer wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris, Bregien Goosselink.

2. Werkzaamheden van de Rekenkamer in 2024

2.1 Onderzoek naar de aanpak van ondermijning door de gemeente Ommen

Op 28 september 2023, op het moment dat de nieuwe Rekenkamer geïnstalleerd is, is ook gestart met het onderzoek naar de aanpak van ondermijning door de gemeente Ommen. De reden voor dit onderzoeksthema is het feit dat de gemeente Ommen een groot buitengebied heeft en veel vakantieparken. Zowel een groot buitengebied als vakantieparken bieden kansen voor ondermijning.

Op 23 mei is er een presentatie geweest in de raadscommissie over de eerste bevindingen van het onderzoek naar ondermijning en heeft een groepsinterview plaatsgevonden met de raadscommissie voor het onderzoek. Het onderzoeksrapport heeft de titel 'van woorden naar daden' gekregen, wat goed de kern van het onderzoek samenvat.

Er heeft ambtelijke verificatie plaatsgevonden en het college heeft een bestuurlijke reactie toegestuurd, waarop de rekenkamer een reactie heeft gegeven.

Op 10 oktober 2024 is het onderzoeksrapport aan de raadscommissie aangeboden.

Op 24 oktober is het in de gemeenteraad behandeld.

Het onderzoeksrapport is goed ontvangen in de gemeenteraad. De Rekenkamer is benieuwd naar de opvolging van de aanbevelingen.

2.2 Onderzoek naar vitale kernen

Op 29 februari 2024 heeft een overleg plaatsgevonden met het Presidium over het thema voor het volgende onderzoek. Verder hebben we de mogelijkheden besproken voor het opstellen van een rekenkamerbrief en/of een inspiratiebrief. Er lag een zogenoemde longlist en shortlist voor met verschillende thema's.

De rekenkamer heeft, het Presidium gehoord te hebben, na zorgvuldige afweging besloten een onderzoek te doen naar het thema vitale kernen. De rekenkamer is in september gestart met de eerste voorbereidingen en heeft uw raad en het college daarover geïnformeerd. Ook heeft de rekenkamer besloten, na het Presidium gehoord te hebben, de gemeenteraad regelmatig en gedoseerd een rekenkamerbrief of inspiratiebrief toe te sturen.

2.3 Artikel 213a

Op 19 augustus 2024 hebben wij aan de gemeenteraad van Ommen een rekenkamerbrief gestuurd waarin wij aandacht vragen voor de onderzoeken ex artikel 213a van de Gemeentewet. Uit navraag bij de gemeente door de rekenkamer blijkt dat de gemeente Ommen geen 213a-onderzoek verordening heeft vastgesteld en er in dat kader geen onderzoeken uitvoert. De gemeenteraad heeft de taak de verordening vast te stellen om kaders te geven aan het college voor het uitvoeren van de 213a onderzoeken (artikel 212, Gemeentewet). Door dit niet te doen voldoet de gemeente niet aan wettelijke verplichtingen en kunnen zowel de gemeenteraad als de rekenkamer de taken niet optimaal invullen. De rekenkamer heeft dit via een rekenkamerbrief onder de aandacht van de gemeenteraad gebracht.

Procesoverzicht 2024

In chronologische tijdsvolgorde zijn er de volgende contactmomenten geweest met de gemeenteraad.

29 februari: vergadering met het Presidium over mogelijke onderzoeksonderwerpen en stand van zaken

23 mei: eerste bevindingen onderzoek in de raadscommissie

19 augustus: brief aan de gemeenteraad over stand van zaken artikel 213a

10 oktober: raadscommissievergadering waarin het onderzoek naar ondermijning

24 oktober: behandeling in de raad van het onderzoek naar ondermijning

18 november: brief aan de gemeenteraad waarin wordt meegedeeld dat is gekozen voor het onderzoeksthema 'Vitale kernen in de gemeente Ommen'

De onderzoeksrapporten zijn te vinden op de website van de Rekenkamer Ommen.

<https://www.ommen.nl/bestuur-organisatie/rekenkamer>

3. Overzicht kosten 2024 Rekenkamer Ommen

Onderzoekskosten	€ 18.875,-
Contributie NVR	€ 285,-
Presentiegelden	€ 5.963,-
Reiskosten voorzitter, leden	€ 498,-
Totaal uitgegeven	€ 25.621,-
Beschikbare budget	€ 22.150,-
Tekort 2024	€ 3.471,-

4. Onderzoeksprogramma 2025

Onderzoek naar vitale kernen in de gemeente Ommen

In 2024 is gestart met het onderzoek naar vitale kernen.

Onderzoeksbureau Companen uit Arnhem voert het onderzoek uit. In de eerste helft van 2025 zijn er enquêtes verstuurd naar alle Plaatselijke Belangen en is er documentonderzoek uitgevoerd. De enquêtes zijn allemaal terug ontvangen en vormen de basis voor de interviews.

Op 15 mei worden de eerste resultaten in de raadscommissie gepresenteerd.

Wij verwachten rond de zomer het onderzoeksrapport aan te kunnen bieden aan de raadscommissie.

Wat staat er verder op de planning.

Door de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers is besloten in 2025 een onderzoek te doen naar onderuitputting bij lagere overheden. Wij hebben onlangs besloten om als Rekenkamer Ommen ook mee te doen aan dit 'Doe mee onderzoek'. Dit is eigenlijk een quickscan voor de gemeente Ommen.

Met een bescheiden inzet van middelen krijgen we daarmee een goed beeld van de situatie van Ommen, ook in vergelijking met andere gemeenten.

Verder krijgen wij voor het eerst van het college en de gemeenteraad informatie over de opvolging van de aanbevelingen. Dit is een nieuw artikel in de wet op de versterking van de decentrale rekenkamers.

Op 6 maart 2025 heeft een overleg plaatsgevonden met het Presidium over de evaluatie van het afgelopen anderhalf jaar. De rekenkamer is weliswaar onafhankelijk, maar de Gemeenteraad is onze belangrijkste stakeholder. Wij hebben aangegeven te hopen dat de Raad tevreden is en dat we open staan voor suggesties voor verbetering. Als nieuwe Rekenkamer zijn wij tevreden over het afgelopen anderhalf jaar. We hebben onze werkwijze geformaliseerd, een rekenkameronderzoek afgeleverd en daarnaast nog andere activiteiten verricht.

We hebben bij de raad aangegeven dat we als Rekenkamer graag het onderzoeksbudget voor 2026 geïndexeerd weer terug zouden hebben op het niveau van 2020, namelijk minimaal € 24.000,-. Dat garandeert dat we ook in de toekomst bureaus kunnen blijven aantrekken die kwalitatief goed onderzoek doen.

Wij zijn van mening dat we voldoende middelen (budget en personele ondersteuning) nodig hebben om onze rol als Rekenkamer volwaardig te kunnen vervullen.

Tenslotte hebben we gesproken over welk thema geschikt zou zijn voor het volgende onderzoek en hebben we de mogelijkheden besproken voor een nieuwsbrief en/of een inspiratiebrief. Eind eerste helft 2025 neemt de rekenkamer een besluit welk thema geschikt is voor het eerstvolgende onderzoek.

BEGROTING 2025

Beschikbare budget	€ 16.280,-	
Reiskosten Rekenkamercommissie		€ 652,-
Presentiegelden Rekenkamercommissie		€ 5.729,-
Onderzoek		€ 16.280
Contributie NVRR		€ 285,-
Totaal		€ 22.946,-